

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1Co/139/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114201704
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8114201704.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove vo veci žalobcu Pohotovosť, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Ul. Pribinova č. 25, zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o. so sídlom Bratislava, Ul. Grösslingova č. 4, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 10C 16/2014 - 4 z 11.04.2014 takto

r o z h o d o l :

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu o náhradu škody a nemajetkovej ujmy zamietol a náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

Vychádzal zo zistenia, že žalobca sa domáhal náhrady majetkovej škody vo výške 175 Eur a nemajetkovej ujmy vo výške 110,64 Eur v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Vranov n/Topľou, ktorý nerozhodol o návrhu na zmenu exekútora v zákonom stanovenej lehote.

Žaloba bola pôvodne podaná na Okresný súd Vranov n/Topľou a vedené pod sp. zn. 10C 642/2012, pričom sa týkala exekučného konania vedeného na Okresnom súde Vranov n/Topľou pod sp. zn. 3Er 42/2004 proti povinnému T. I.. Návrh na zmenu exekútora bol podaný 02.07.2009 a 21.09.2009 bolo vydané uznesenie, ktorým súd rozhodol o tomto návrhu.

Ustanovenie § 44 ods. 6 zákona č. 233/1995 Z.z. (Exekučný poriadok) v znení účinnom v čase začatia exekučného konania, neustanovovalo povinnosť exekučného súdu rozhodnúť o návrhu oprávneného na zmenu exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora. K tomu došlo s účinnosťou od 01.09.2005. S poukazom na ustanovenie § 238 ods. 1 Exekučného poriadku, konania začaté pred 01.09.2005 sa dokončia podľa práva platného do 31.08.2005, ak ods. 2 neustanovuje inak. Ustanovenie § 238 ods. 2 Exekučného poriadku taxatívne vymedzuje ustanovenia exekučného poriadku, ktoré sa použijú aj na konania začaté pred 01.09.2005, avšak s výnimkou ustanovenia § 44 ods. 7 Exekučného poriadku.

Žalobca podával návrhy na zmenu exekútora hromadne, teda zaťažoval súd v rovnakom čase väčším počtom podaní, a preto musel počítať s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane súdu, ktoré spôsobilo, že o jeho návrhu bolo rozhodnuté s určitým časovým odstupom, čo je ústavné akceptovateľné (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 42/2001, I. ÚS 63/2000 a IV. ÚS 606/2012).

Podmienkou priznania nároku na náhradu škody je preukázanie predpokladov vzniku nároku na náhradu škody: existencia nesprávneho úradného postupu, škoda a príčinná súvislosť medzi nesprávnym

úradným postupom a vzniknutou škodou. Existenciu nesprávneho úradného postupu žalobca v konaní nepreukázal.

Taktiež nepreukázal v dôsledku neunesenia dôkazného bremena ďalšie náležitosti spoluurčujúce možnosť priznania nároku na náhradu škody v zmysle vyššie uvedeného. Preto bolo potrebné jeho žalobu zamietnuť.

Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca.

Poukázal na to, že súd rozhodol v merite veci na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednosti právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústreďeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávosti súdneho rozhodnutia. Súd bol pri svojom rozhodovaní jednoznačne viazaný ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z.z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení zákona č. 412/2012 Z.z., pretože svojim rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné.

Súd nevysvetlil názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný.

Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritorne rozhodnutie. Európsky súd pre ľudské práva opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory ako napr. rozsah nevybavenej agendy a podobne. Nemožno pochopiť, ako môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1,2 O.s.p. a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že nie sú podmienky pre potvrdenie, ani pre zmenu rozsudku, pretože tento bol vydaný na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu a navyiac je aj nepreskúmateľný.

Nepreskúmateľnosť rozsudku je potrebné vždy hodnotiť ako odňatie účastníkovi možnosti konať pred súdom, pretože tento v odvolacom konaní nemá možnosť reagovať na nepreskúmateľné závery súdu prvého stupňa, čo je zároveň dôvodom na zrušenie rozhodnutia podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p.

Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy, alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, štát zodpovedá za podmienok

ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci

a/ nezákonným rozhodnutím,

b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe alebo

d/ nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

1/ škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,

2/ škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,

3/ škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánov verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa článku 86 písm. a/ a d/ Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu Vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa článku 119 písm. b/ Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prietahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prietahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prietahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

Podľa § 16 ods. 4 citovaného zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plyní premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

Podľa § 44 ods. 6 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.08.2005, ak oprávnený požiada o zmenu exekútora a súd po vyjadrení exekútora žiadosti oprávneného vyhovie, vykonaním exekúcie poverí súd exekútora, ktorého navrhne oprávnený a vec mu písomne postúpi. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Odmena pôvodného exekútora sa však vypočíta tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Podľa § 44 ods. 7 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01.09.2005, oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

V predmetnej veci uvádza súd prvého stupňa skutkové zistenia v odôvodnení svojho rozhodnutia, ktorá nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, a to z toho dôvodu, že súd si nezabezpečil exekučný spis 3 Er 42/2004 Okresného súdu Vranov n/Topľou, ktorého sa malo týkať pôvodné konanie 10C 642/2012.

V pripojenom spise Okresného súdu Vranov n/Topľou 10C 642/2012 sa nachádza žaloba podaná pôvodne na tento súd, t.j. Okresný súd Vranov n/Topľou, v ktorej žalobca poukazuje na to, že predmetná vec, vo vzťahu ku ktorej sa domáha náhrady škody a nemajetkovej ujmy, bola u súdneho exekútora vedená pod sp. zn. Ex 3397/2010.

Nie je však zrejmé, na základe akých dôkazov dospel súd prvého stupňa v predmetnom konaní (t.j. 10C 642/2014 Okresného súdu Vranov n/Topľou) k zisteniu, že by malo ísť o konanie 3Er 42/2004 Okresného súdu Vranov n/Topľou, pokiaľ v zmysle vyššie uvedeného nemal pripojený exekučný spis, alebo iný hodnoverný dôkaz a nemohol teda ani posúdiť to, či mohlo dôjsť k eventuálnym prietahom v konaní v predmetnej veci.

Nie je zrejmé, z akého zdroja čerpal súd prvého stupňa skutkové zistenia uvedené na str. 5 napadnutého rozsudku spočívajúce v tom, že návrh oprávneného na zmenu exekútora bol podaný 02.07.2009 a 21.09.2009 bolo vydané uznesenie, ktorým súd rozhodol o tomto návrhu.

Súd prvého stupňa nevykonal vo veci žiadne dokazovanie a zápisnica o pojednávaní z 11.04.2014 obsahuje len záznam o vyhlásení rozsudku.

Z pôvodnej žaloby, ktorá v zmysle vyššie uvedeného bola podaná na Okresný súd Vranov n/Topľou, vyplýva len spisová značka súdneho exekútora (Ex 3397/2010) a okolnosť, že povinným v predmetnej veci bol T. I., nar. XX.XX.XXXX. Všetky ostatné skutkové zistenia urobil súd prvého stupňa v zmysle vyššie uvedeného z neznámeho zdroja a bez adekvátneho dokazovania.

Za týchto okolností je potrebné konštatovať, že rozhodnutie súdu je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, pre nedostatočne zistený skutkový stav, pochybnosti o správnosti skutkových zistení a predovšetkým pre absenciu dokazovania, ktoré by mohlo potvrdiť, že skutkové zistenia majú oporu vo vykonanom dokazovaní na súde prvého stupňa.

Závažné pochybnosti o správnosti skutkových zistení súdu prvého stupňa vznikajú aj preto, že v zmysle vyššie uvedeného predmetná vec mala byť u súdneho exekútora vedená pod sp. zn. Ex 3397/2010, teda mala napadnúť v roku 2010, zatiaľ čo súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia tvrdí, že exekučné konanie na súde začalo v roku 2004 a bolo vedené pod sp. zn. 3Er 42/2004, čo je značne pochybné.

Preto postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p., odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvého stupňa zabezpečiť si príslušný exekučný spis, vykonať dokazovanie jeho oboznámením a následne na základe takéhoto hodnoverného dokazovania vo veci urobiť skutkové zistenia, ktoré mu budú zodpovedať a vo veci zákonne rozhodnúť.

V konečnom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvého stupňa aj o trovách tohto odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolanie nie je prípustné.